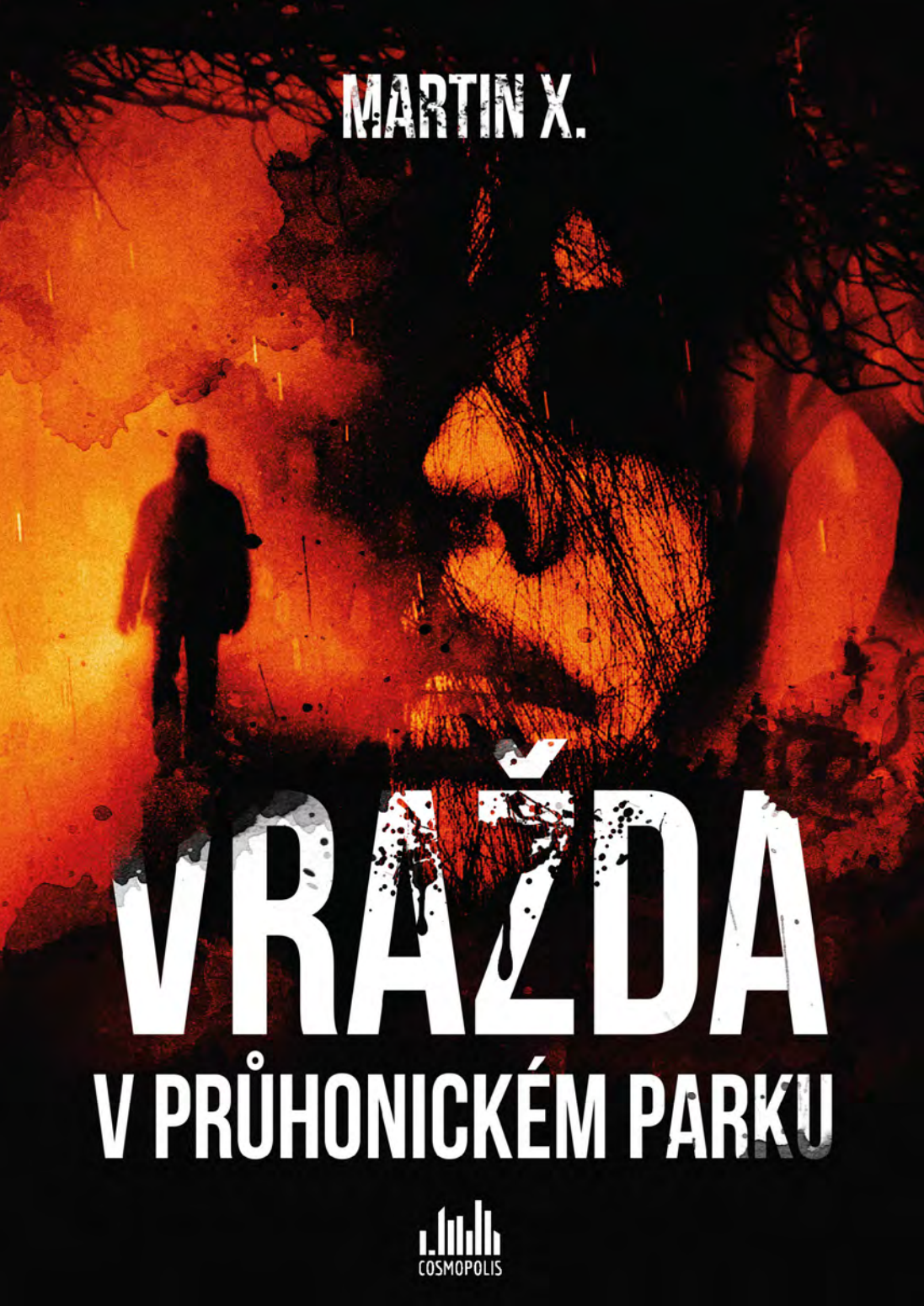


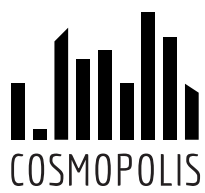


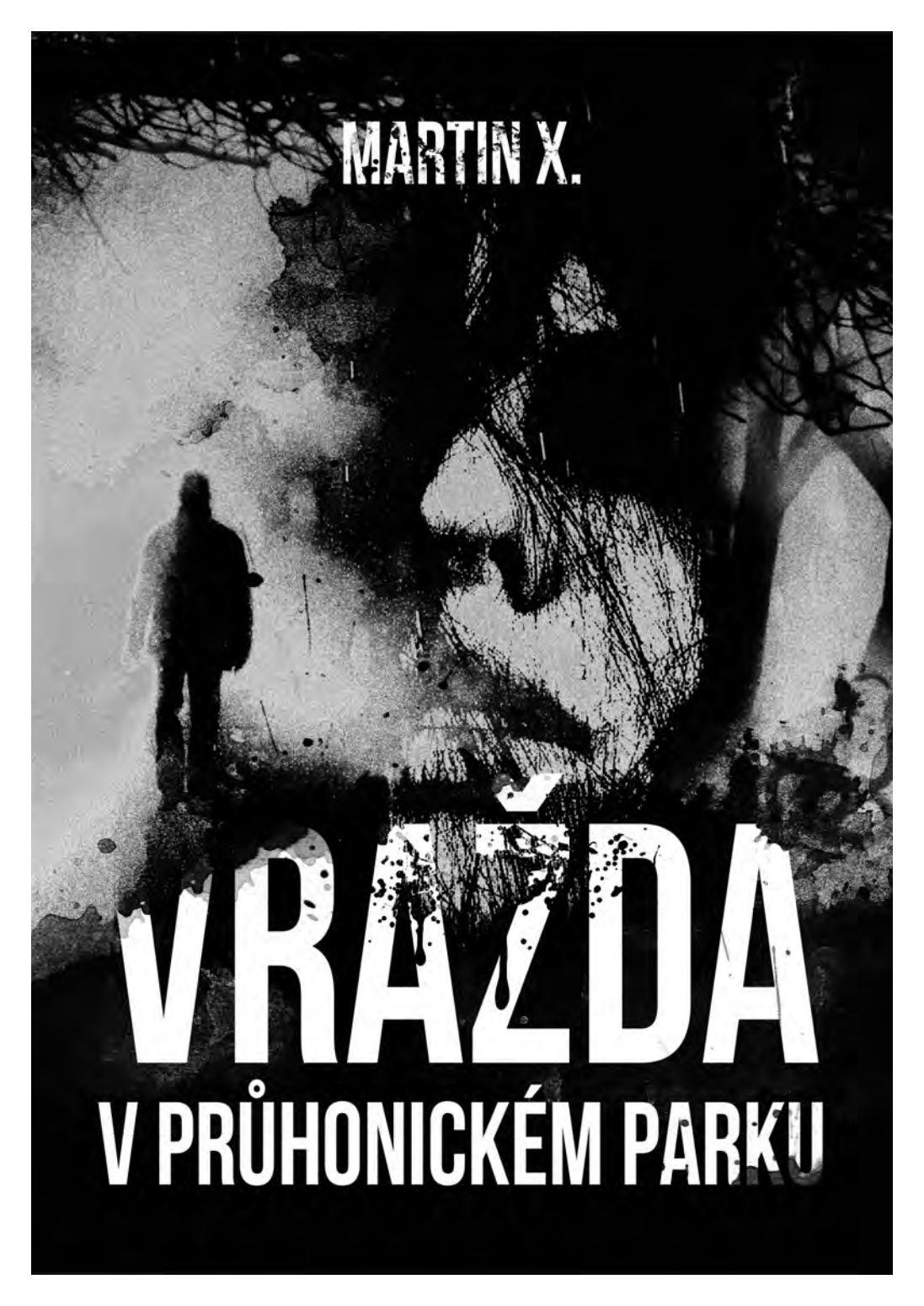
MARTIN X.

VRAŽDA

V PRŮHONICKÉM PARKU


COSMOPOLIS





MARTIN X.

VRAŽDA
V PRŮHONICKÉM PARKU

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

VRAŽDA V PRŮHONICKÉM PARKU

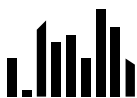
Copyright © Martin X.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2015

Odpovědná redaktorka Eliška Tersago

Grafická úprava a sazba Roman Křivánek, Art007

Obálka Jakub Karman, Art007



COSMOPOLIS

Vydala Grada Publishing, a. s. pod značkou COSMOPOLIS v Praze roku 2015
jako svou 5840. publikaci

Tisk CPI

Grada Publishing, a. s.,
U Průhonu 22, Praha 7

ISBN 978-80-247-5408-6

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-9721-2 (ve formátu PDF)

ISBN 978-80-247-9722-9 (ve formátu EPUB)

PŘÍBĚHY, KTERÉ SE V KNIZE ODEHRÁVAJÍ,
VYCHÁZEJÍ ZE SKUTEČNÝCH PŘÍPADŮ
DRUHÉ POLOVINY 90. LET 20. STOLETÍ.

UŽ JSEM MOHL BÝT MRTVEJ

Dveře od střížny bouchly, až se to rozlehlo chodbou. Krátce po poledni tam byl docela frmol, takže to nikoho ani nepřekvapilo. Ze střížny našťavaně odcházel Arnošt Vinš, pětatřicetiletý reportér malé televizní společnosti TV II. Moc nechybělo, a touhle dobou už málem ležel ve staré ruině na kraji Mostce s prostřelenou hlavou. To by rozhodilo i daleko většího klidase. Už několikrát natáčel reportáže z operací mozku, a proto si jasně uvědomoval, že v případě střelného poranění by jeho šance na přežití byly mizivé. Ke všemu ho našťval vlastní štáb. Nejraději by z nich všech udělal nezaměstnané. To by ale svůj pořad nikdy nenatočil, protože sehnat tady v Mostci pod Smrkem alespoň průměrného kameramana a zvukaře bylo takřka nemožné. Takže měl dobrý důvod k tomu být pěkně našťvaný.

„Prostě se to sere,“ ulevoval si po cestě z budovy, ale vztek ho neopouštěl. Přípravoval v Mostci již několikátý díl televizního *Krimi magazínu*, který se skládal z reportáží, rozhovorů s policisty, ukázek policejních zásahů, videofejetonů a dalších žánrů. I přes velice okleštěný rozpočet se snažil alespoň trochu zatraktivnit některé rubriky. V minulých dvou dílech si vypůjčil některé sekvence z akčních filmů, šikovně je sestříhal a pod ně načetl komentář o propojení krádeží aut s distribucí drog. Výsledek byl velice efektní. Jenomže tentokrát nic podobného neměl.

Dopoledne natáčel zásah městské policie proti závadovým osobám. Arnošt nemohl této nově vzniklé instituci přijít na chuť. Byla tu státní police na zásahy proti zločincům a *šedý mor* měl zas dohlížet na to, aby nebyla znečišťována veřejná prostranství a v zimě uklizený sněh. Tak na co další zbytečné mezičlánky? Snad jen, aby se někteří

starostové mohli naparovat, že mají vlastní bezpečnostní složku. Ale Arnoštův šéf a majitel TV II byl dobrý přítel velitele městské policie v Mostci a slíbil mu, že natočí a představí veřejnosti jeho jednotku v tom nejlepším světle.

Spolupráce zpočátku neměla chybu. Natáčení strážníky bavilo. Bylo pro ně příjemným zpestřením, navíc v pracovní době. Dělalí Arnoštovi pomýšlení, jako by snad chtěli vyvrátit všeobecně vžitě tvrzení, že ti, co se pro nedostatek inteligence nedostali ke státní policii, skončili u městské. A tak, když si vymyslel, že natočí zásah proti závadovým osobám, které obsadily jeden polorozpadlý dům, nadšeně souhlasili, že mu zahrají nejen sami sebe, ale i ty závadové osoby. Na kraji Mostce vytipovali několik vhodných objektů, z nichž si Arnošt nakonec vybral neudržovanou vilku v divoké zarostlé zahradě.

Podle jeho představ měli zahradou proběhnout dva strážníci kolem bujného křoví do suterénu vily. Tam pak měli provést ukázkové zadržení. Nebylo na tom nic složitého. Stačilo jen, aby si aktéři hlídali kameramana a moc mu neutekli. Běžet s kamerou na rameni a snažit se udělat neroztřesené záběry není totiž vůbec jednoduché.

Na tuhle scénu angažoval dokonce dva kameramany. Jeden měl běžet spolu s policisty a druhý si je měl přebírat v domě a natočit samotný zákrok ve zdevastovaném suterénu. I přesto, že strážníci neměli žádnou zkušenost s prací před kamerou, rozhodl se Arnošt natočit akci na jeden zátah a posléze ji prostě sestříhat dohromady.

Sám si pak vybral strategické místo v rohu bytu, odkud bylo rozmláceným oknem vidět i do zahrady, takže mohl celou akci kdykoli zastavit, kdyby se neodvíjela podle jeho představ.

„Rozuměli jste všemu?“ ptal se ještě před první klapkou ve zpustlé zahradě. Pětkrát to nacvičili a nikomu se na tom nezdálo nic složitého. Všichni se tvářili zcela sebejistě jako Belmondové, nikdo se na nic nezeptal. Arnošt se domníval, že je vše jasné. S druhým kameramanem a *závadovými osobami* zaujali své pozice.

Venkovní kameraman vykřikl: „Kamera jede!“

„Akce!“ zařval Arnošt.

S kameramanem v místnosti byl domluvený, že až napočítá do tří (aby strážníci mohli doběhnout), zapne on kameru.

Arnošt pozoroval oknem běžící strážníky a bylo mu téměř do breku. Ti kluci běželi jak na nějaké přehlídce. Narovnaná záda a kolena zvedající vysoko do vzduchu. Byli tak prkenní, že mu připomínali běžící fošny. Kdyby to několikrát nenacvičovali.

„Stop!“ zakřičel a musel se hodně snažit, aby na něm nebylo poznat, jak moc je otrávený a nespokojený. Nechtěl podlomit jejich morálku. Čekali na každé pochvalné slovo jako snaživý pes na cvičáku. Kritika by určitě neměla žádný smysl.

Arnošt vyšel na zahradu a díval se do jejich udivených pohledů.

„Hele, přátelé, jste výborní,“ téměř je pochválil. A teď je trochu vypeskovat. „Jen to chce trochu života. Toho opravdového...“

V očích strážníků se však zračil jen zmatek. Neodflákli přece nic z toho, co po nich požadoval, tak co jim to povídá o opravdovém životě? Musel na to jinak. Tihle kluci potřebovali vidět nějakého kašpara, který jim názorně ukáže, co dělají špatně.

„Když honíte nějakého lumpa, taky neběžíte, jako byste spolkli pravítko a nezvedáte kolena pod bradu,“ začal Arnošt vysvětlovat. Tomu rozuměli. A když jim pak předvedl jejich běh (a trochu to pro názornost přehnal), strážníci se nepříliš vesele usmívali.

„Ale jinak jsem spokojený,“ ubezpečoval je Arnošt zadýchaně. „Chce to jen *čucínek* většího zápalu a můžeme jít domů.“ Nemusel jim ani objasňovat, že *čucínek* znamená v televizním žargonu nevelké množství čehokoliv, co je potřeba přidat nebo ubrat.

Ani další dvě klapky se nepovedly. Materiálu už měl natočeného dost. Zbývalo jen natočit samotné zadržení. Zbytek by už nějak sestříhal. Arnošt však doufal, že z nich vymáčkne víc, a tak je požádal o poslední pokus.

Strážníci začínali být pěkně uřícení, udýchaní a hlavně naštvaní – jak stále běhali sem a tam. Připadali si jako cvoci. To věčné pobíhání už jim lezlo na nervy, a tak najednou, jako by zapomněli hrát, nezvedali kolena metr vysoko a běželi naprosto přirozeně. V jejich tvářích se náhle objevilo čitelné napětí i rozčilení. Jeden z nich dokonce zničehonic vytáhl v běhu služební pistoli. Snad chtěl dát akci ještě větší dramatickost, nebo to měl jen zafixované z výcviku.

Už bylo slyšet jejich dupání v chodbě. Ten s pistolí běžel jako první. Razantně podle scénáře vykopl chatrné dveře a vpadl do někdejší před síně suterénního bytu. Jenže tam nešikovně došlápl na prohnílou dřevěnou a vlhkou podlahu, ujela mu noha a bezmocně se zřítíl k zemi. Na podlahu upadl tak nešťastně, že mu pistole vylétla z ruky a po dopadu na zem z ní vyšel výstřel. Kulka trefila zešíkma kovovou obrubu komínu starých, zašlých kamen na protější zdi. Od ní se však odrazila a s zlověstným zabzučením o několik málo centimetrů minula Arnoštovu hlavu, aby se nakonec rozplácla o zeď za ním. Vše se událo tak rychle, že si v první chvíli ani neuvědomili, co se vlastně stalo. Jako by se na moment zastavil čas.

Kurva, už jsem mohl být mrtvej, pomalu docházelo Arnoštovi. Během další půl minuty ho polilo horko a rozklepaly se mu nohy. Raději se opřel o zeď. Na to neměl nervy. Pokud to jen trochu šlo, všem problémům se vyhýbal a žádné kontroverze nevyhledával. A teď najednou *malá lesklá střela uprostřed jeho čela, našla si mrcha málem cíl*. Cítil, jak ho zeď chladí přes košili. To ho vracelo zpátky do reality.

Strážník se pomalu sbíral ze země. *Ten idiot musel pistoli během běhu odjistit, nebo dokonce chodil celou dobu s odjištěnou zbraní*, říkal si Arnošt. Policistovi se klepaly ruce. Ohrozil hodně lidí a jen o vlásek unikl neskutečnému průšvih. Zvedl pistoli a před zraky kolegů obracejících oči v sloup ji demonstrativně zajistil a zastrčil zpátky do pouzdra.

„Jste v pořádku?“ zeptal se staroslívě Arnošta.

„Myslím, že jo. Ale bylo to jen o čucínek, co?“ ukazoval Arnošt na místo, kde kulka trefila zeď.

„Měl jste z prdele kliku,“ souhlasil s ním jeden ze strážníků a nevěřičně kroutil hlavou nad počinem svého kolegy. Takový kiks by neměl udělat ani úplný začátečník.

Jen co se Arnošt trochu oklepal, spustil rychlou řeč, aby mu nezačaly drkotat zuby.

„Jakou to má ráži?“

Ta otázka byla vyloženě směšná. Jako by se odsouzenec k smrti stáral o to, zda je k šibenici provaz dobře uvázán a smyčka dostatečně pevná.

„To je devítka,“ pípl nedobrovolný střelec, jinak chlap jako hora.

Arnošt několikrát z devítky na střelnici střílel a věděl, jakou má razanci. Před chvílí měl opravdu z *prdele kliku*, jak trefně poznamenal jeden ze strážníků. Ohnul se pro zdeformovanou střelu. Kdyby ho trefila, dokázala by mu změnit obličej tak, že by připomínal nějaký kubistický portrét. Znovu mu přeběhl mráz po zádech. Pohodil s ní v dlani a pak ji schoval do kapsy. Bude ji nosit jako talisman. Třeba mu přinese štěstí.

„Pro dnešek, pánové, končíme,“ ohlásil. Teď už by se na nic nekoncentroval a městští policajti zrovna tak. Když překonal šok, vrátila se mu jako zázrakem dobrá nálada a byl velmi zvědavý na záběr s výstřelem. Pokud si vybavoval, celou dobu se strážník pohyboval ideálně před kamerou. Stačilo jen trochu duchapřítomně švenkovat. Jako třeba u fotbalového utkání, když brankář skáče robinsonádu.

Zabalili kamery a odjížděli do střížny. Všichni v autě mlčeli jako zařezaní. Jako by výstřel mířil na ně.

„Divím se, že ta banda kovbojů ještě někoho nevodkrouhla. Třeba nějakýho pejskaře, kterému se zatoulal čtyřnohý miláček,“ ušklíbl se řidič a technik v jedné osobě a sám sobě se zasmál. Kameramani se však jen mlčky dívali ven.

Arnošt je nechápal.

„Fúnus se odkládá, proč ta pohřební nálada? Co se děje?“ vyzvídá. Nikdo se však neměl k odpovědi. To je vážně štáb jak noha, úpěl v duchu. Ti kluci nejenže nebyli ani průměrní řemeslníci, ale ke všemu s nimi byla zábava jak s čerstvě vykopaným hrobem. A tak mlčky dojeli k areálu, kde byla střížna.

Ve střížně si Arnošt nenechal pustit denní práce od začátku, tak jako obvykle, ale chtěl rovnou vidět poslední záběry. Nikdo se však neměl k tomu, aby vložil kazetu do stříhacího přístroje a přehrál ji.

„Do háje, proč tam ta kazeta ještě není?“ pobízel je. „Přece tady nebudeme do zítřka.“

„To máš pravdu. Do zítřka tu nebudeme. Já jsem v té vile zapomněl pustit kameru. Záběr není,“ přiznal se kameraman a provinile sklopil oči, podobně jako předtím ten strážník. Arnošt mu v první moment nevěřil.

„To si ze mě děláš legraci,“ zmohl se na jedinou reakci. Ani na chvíli ho nenapadlo, že by největší akci celého dopoledne mohl kameraman prošvihnout.

„Rád bych,“ špitl kameraman.

Arnošt by dokázal pochopit, kdyby byl záběr rozklepaný, rozostřený, příliš tmavý, kdyby policajt vypadl z kantny, prostě cokoli... Ale rozhodně se nechtěl smířit s tím, že když už měl to ohromné štěstí a odražená kluka ho o *čucínek* minula, tak má zpropadenou smůlu a kameraman nezapne přístroj.

Chtělo se mu křičet, dupat a cupovat papíry na malé kousky, jen aby si ulevil. Nejraději by tu místní partu poloamatérů na místě vyhodil.

„Tak zítra v devět,“ pronesl ale místo toho potichu a jako ve snách opouštěl střížnu. Ani se nepodíval na denní práce. Alespoň švihnul s dveřmi, aby jim došlo, jaký má vztek. Nejvíc ho štvalo, že si nemohl vybrat své spolupracovníky. V rámci úspor ho šéf donutil, aby se najali místní lidi.

„Určitě i v Mostci najdeš nějaké kameramany. Pár detailů a polode-tailů, to bude brnkačka,“ smetl jeho požadavky ze stolu šéf. Vůbec ne-bral v potaz, že Mostec není Praha a že největším profesním počinem zdejších kameramanů byly záběry ze svatebního smetávání střepů.

Arnošt vyšel z budovy a zamířil k nedalekému parkovišti. Bylo brzo. Obvykle touhle dobou ještě seděl ve střížně a dával dohromady natočené záběry. Teď vůbec netušil, co bude po zbytek odpoledne a celý večer dělat. Na zdejším sídlišti měl od kamaráda půjčenou gar-sonku. Cestou do svého dočasného příbytku se staví u pumpy a koupí si alespoň troje noviny. Pak se vysprchuje a bude si číst. Měl sice chuť na panáka, ale jít sám do hospody v neznámém městě se mu rozhodně nechtělo. To se totiž podle něj rovnalo osamocenímu pití doma, což byla otevřená brána k alkoholismu.

Zamířil ke svému otrískanému volvu, které si za pár marek dotáhl z Německa. I když měl vůz svoje nejlepší roky dávno za sebou, běhal v něm bezporuchový dvoulitrový motor a karoserie budila přirozený respekt. Otevřel zadní dveře, aby si uložil tašku do kufru... ale pak se všechno najednou strašně rychle seběhlo. Něčí ruce mu sevřely obě paže tak, že s nimi nemohl pohnout. Než se vzpamatoval z úto-

ku a stačil vykřiknout, někdo mu bleskurychle přelepil pusy a přehodil plátěný pytel přes hlavu, takže vůbec nic neviděl. Hned nato mu zkroutili ruce za záda a páskou je slepili k sobě. Všechno trvalo jen pár vteřin. Nakonec ho strčili do nějakého malého prostoru, což byl, jak se později ukázalo, kufr jiného auta, které se vzápětí rozjelo. Neměl čas na otázky či úvahy. A rozhodně se už nemusel starat o program na zbytek odpoledne a večer.

Kurva, nadával, tohle se musí stát právě mně. Když mě ráno nezastřeje, tak mě zas unesou...

Jen netušil proč. Penězi v žádném případě neoplýval. Ani v hotovosti, ani na účtu. Už dávno nedělal kauzy, které mohly vyústit v něco podobného. Nikdy neslyšel o tom, že by u nás nějakého novináře unesli. Několik kolegů se *vytahovalo*, že po nich bylo stříleno nebo že byli inzultováni v souvislosti se svojí prací, z čehož se nakonec vždycky vyklubala pranice kvůli ženské nebo z nich prostě jen někdo necitlivě vymáhal dluhy.

Arnošt byl přesvědčený, že se v jeho případě musí jednat o omyl. To ho uklidnilo tak, že se po zbytek jízdy užíral už jen tím, že mu z otevřeného auta na parkovišti zůstane do druhého dne vrak. Zvlášť v Mostci.

Když má člověk pytel přes hlavu a je zavřený v kufru auta, čas ubíhá hrozně pomalu. Kufr byl prostorný a on tam sebou mlel podle toho, jak řidič stříhal zatáčky, sjížděl z kopce či vyjížděl nahoru. Usuzoval, že půjde o větší auto. Rozhodně však nebyl schopný určit, kolikrát zatočili doprava či doleva nebo kolikrát sjeli z kopce. Asi po dvaceti minutách, které mu připadaly nekonečné, vůz zpomalil. Chvilí se kymácel do všech stran, jako by jeli po hodně nerovné vozovce. Konečně zastavili. Zřejmě ty samé ruce, co ho spoutaly, mu i pomohly ven. Zatím s ním zacházeli slušně a ohleduplně. Žádné zbytečné štouchance nebo, nedejbože, údery. Dva muži ho uchopili, každý z jedné strany, a vedli ho mezi sebou.

„Teď bacha, přijde dvanáct schodů nahoru,“ dostal strohé upozornění. Arnošt se zastavil a jako slepec hledal nohou schod. Byla to ne-sktečná *pakárna*. Vystoupali a ušli několik kroků po rovině. Pak byl přibrzděn. Slyšel, jak vrzly dveře, a byl znovu postrčen, aby pokračo-

val v chůzi. Ocitli se v nějaké místnosti. Bylo tu chladněji než venku. Arnošt se nadechl a ucítil známý nakyslý zápach včerejších cigaret a piva. Takhle podobně smrděla po ránu hospoda, v níž kdysi jako student v létě pingloval.

„Stůj!“ zazněl úsečný rozkaz.

Arnošt se zastavil a vystrašeně čekal. Slyšel nějaké vrzání, jako když se tahá nábytek po podlaze, a následně zazněl další pokyn: „A teď běž dolů.“

Následovala ještě větší *pakárna* než předtím. Teď si ani nemohl špičkami vyzkoušet, kam šlape. Ocítl se v podzemní studené a vlhké místnosti. Byla tu ještě větší zima než v místnosti, jíž procházel. Pod nohama cítil čerstvě vykopanou hlínu. Konečně mu sundali pytel z hlavy a strhli mu lepenku z úst. *Rozhodně se nebudu muset minimálně týden holit*, napadlo ho, což byla pro tuto chvíli jediná, i když hodně slabá útěcha. Světlo tu nebylo, zato kužely dvou baterek se mu ostře zakusovaly do obličeje. Kužely světla najednou namířily na hlubokou jámu a u ní velkou hromadu hlíny. Jestli to bylo úmyslně nebo mimoděk, se odhadnout nedalo.

„Myslím, že jste si mě s někým spletli. To se klidně může stát. Já zas zavřu oči, nasadte mi tu kápi a odvezte mě někam do města,“ pronesl s porozuměním, jako by se jednalo o běžný přehmat. Snažil se neprovokovat. Zavřel oči a čekal.

„Ale nespletli jsme se,“ odpověděl mužský hlas. Arnošt leknutím otevřel oči. Hovořícího muže však neviděl, protože stál ve tmě mimo dosah světla. Arnošt se snažil nemyslet na to, proč se tu ocítl. Není nic mučivějšího než vlastní fantazie vymknutá kontrole. Soustředil se proto na dění a osoby v místnosti. Z předchozí mužovy odpovědi měl dojem, že se snad trochu usmál. To mohlo být dobré znamení. Mohlo se však také jednat o sadistickou úchylku. Jestliže logicky vyloučil, že by ho někdo unášel pro peníze, a o omyl se vážně nejednalo, pak muselo jít o deviaci.

Arnošt se roztrásl. Cítil se podobně, jako když si dopoledne uvědomil, že ho právě minula kulka z devítky. Dostával se do dalšího psychického šoku, v němž si vybavoval naturalistické detaily debaty s majorem Váchou o deviantních vrazích, kteří vlivem neustále pro-

vokovaných představ nesmírně krutě zbavovali své oběti života. Jedno ale bylo o problému akademicky žvanit, ale něco zcela jiného znamenalo stát v tmavém, studeném sklepe vedle vykopané jámy, o jejímž účelu nebylo pochyb. Na člověka žijícího obyčejný život, jemuž nejvíce adrenalinu dokázaly do oběhu vypumpovat pražské dopravní zácpy, toho bylo na jeden den celkem dost.

„Řeknete mi, co tady dělám? Proč tady jsem? Tedy jestli můžete,“ pokoušel se opatrně, až téměř nehrdinsky navázat kontakt.

Muži se mezi sebou tiše domlouvali. To byly další okamžiky k zbláznění. Kdyby na něj řvali, vyhrožovali mu a kdovíco ještě, bylo by to asi neskonale lepší než tohle pořouchlé šuškáání, které se dalo vysvětlit jakkoli.

„Proč tady jsem? Vždyť vás vůbec neznám, pánové,“ pronesl velmi mlouvavě a přece jen použil oslovení, které zpočátku vůbec nehodlal vyslovit...

ÚDAJNÝ NEVINNÝ VRAH

S Dannym, jinak Janem Danešem, se Arnošt prvně setkal před čtyřmi lety, když úplně poprvé navštívil krásnické vězení – společně s bývalým agentem-chodcem Hamáčkem, který si tu na začátku šedesátých let dvacátého století odpykával svůj trest za podvracení republiky. Odsouzený Daneš je tehdy provázel celým areálem. Největším paradoxem jejich tehdejší návštěvy bylo přiznání starého agenta Hamáčka, že pociťoval jistou vinu, když ho v padesátých letech soudili za spolupráci s americkou CIC. Věděl, že jeho trest bude hodně vysoký, možná absolutní, ale počítal s tím. Když však tehdy procházeli mezi skutečnými vrahy, násilníky, zloději a nejrůznějšími podvodníky a každý z nich byl ochoten odpřisáhnout na smrt svých dětí nebo rodičů, že je čistý jako slovo Boží, bylo jim z toho šoufl.

To bylo v období všeobecných vězeňských nepokojů. Tehdejší čerstvý ředitel krásnického kriminálu Jiří Valtucha to vyřešil celkem originálně. Nespolehl se jen na dozorce, dal důvěru i čtyřiceti vězňům, většinou vrahům, z nichž udělal svoji *pretoriánskou družinu*, jak je nazýval. A Daneš byl jedním z *pretoriánů*. Vzpoura vypukla ve Vinařicích, na Pankráci a nejhorší asi byla v Leopoldově, ale v Krásnicích se jí za dramatických okolností podařilo zabránit.

Po těchto událostech se Arnošt spřátelil s ředitelem Valtuchou a začal se zajímat o problematiku vězeňství. V *Lidové frontě*, kam psal, zavedl rubriku *Nevinní vrazi*, v níž popisoval osudy lidí, kteří sice spáchali hrdelní zločin, ale jejich pohnutky a motivy se vyjímalý z ranku „obyčejných“ vražd. Brzy s tím však musel skončit. Vězeňská tematika se mu dostala pod kůži až příliš.

Po čem ale ve skrytu duše nejvíc toužil, bylo psát divadelní a filmové recenze. To mu však nebylo umožněno, protože kolegyně z kultury jaksi nechtěla odejít do důchodu. Až jednou měla nehodu. Zadávila se chlebičkem na rautu přímo po premiéře divadelního představení s příznačným názvem *Do rána zemřeš*.

Arnošt konečně mohl dělat práci, o níž snil. Ne však nadlouho. *Lidová fronta*, která se jako jeden z posledních listů nedokázal vymanit z vlivu Konzervativní křesťanské strany (KKS), jejíž byla hláskou troubou, začala upadat a bylo jen otázkou času, než úplně zanikne. Arnošt tehdy dostal finančně zajímavou nabídku z časopisu *Krimistorry* a raději už na nic nečekal a práci přijal. Tím se opět dostal k tematice, o níž už nechtěl ani slyšet. Asi to byl jeho osud.

Při jedné schůzce s ředitelem Valtuchou v příjemné vinárničce nedaleko náměstí Republiky mu Valtucha nadhodil, jestli by ho nezajímal Dannyho příběh. Arnošt si na Daneše z Krásnic pamatoval. I přes tetování to byl navenek seriózně působící chlap okolo pětáctýřiceti let. Do jeho pracek by se ale Arnošt v žádném případě dostat nechtěl. Měl studené, až necitelné oči.

V tu chvíli ale Arnošt za žádnou cenu nechtěl znova otevírat vězeňskou Pandořinu skříňku. Jednou mu to stačilo. Poté, co uveřejnil několik příběhů *Nevinných vrahů*, dostával desítky dopisů od vězňů a jejich rodin, a to i dávno potom, co s rubrikou skončil. Když se odmítl jejich případy zabývat, vyhrožovali mu. Nebylo to příjemné, ale bral to s nadhledem.

„Jirko, nechci se zabývat Dannyho kauzou. Ten rozhodně nevypadá jako andělíček,“ odmítl Valtuchovu nabídku. „Dneska už přeci k žádným justičním omylům nedochází. Čtyři roky po listopadu nikdo nemůže sedět nevině.“

Valtucha mu věnoval pohled jako nějakému pubescentovi, který si nechce nechat vymluvit, že lze normálním způsobem počít dítě, ale zároveň při tom nezhrěšit. Ten pohled Arnošt neměl rád. Podíval se proto na něj úplně stejně. To Valtucha, který byl náturou smíšek, nevydržel a rozchechtal se na celé kolo, až se po něm hosté otáčeli.

„A pokud si pamatuji, říkal jsi, že sedí už deset let, takže ho museli odsoudit ještě *komančové*, ne, ty stará strukturo?“ rýpl si do něj

Arnošt. Valtucha se nikdy netajil tím, že před devětaosmdesátým byl ve straně, což v té době byli na podobných místech všichni. I přesto, že nový režim podporoval, občas trpěl jistou a pro Arnošta nepochopitelnou nostalgií.

„No dobře,“ přitakal, když se uklidnil. „Já jen, že se o tenhle případ zajímá tvůj kolega z časopisu *Pohled* Hugo Stein.“

Arnošt znal Hugovy články a uznával jeho práci. Na rozdíl od mnoha dalších totiž přísně odděloval fakta a svoje domněnky. Příběhy, které dokázal vyčenichat, měly tak strhující děj, že se nikdy nemusel snažit o prvoplánovou senzaci. Uměl dobře analyzovat, v archivech se cítil jako rybka ve vodě. Nikdy nedal článek z ruky dřív, než měl všechna fakta pohromadě. Dokonce se o něm tradovalo, že klidně prosvíhl uzávěrku a neodevzdal text, pokud nebyl zcela podle jeho představ.

V ten moment však Arnošt podezíral Valtuchu, že mu průhledně hází návnadu. Stein by rozhodně neplýtl svým časem na nějakého prohaného vraha, a jestliže se o něj skutečně zajímal, nechtěl mu lézt do zelí. Natolik si ho vážil.

„Za co vlastně Danny sedí?“ zeptal se spíš z dobré vůle než ze skutečného zájmu. Valtucha byl jeho kamarád, a nechtěl ho proto příliš okatě odmítnout.

„Za vraždu.“

Že jsem se tak blbě zeptal, vyčítal si Arnošt.

„Vůbec mě to nepřekvapuje. Při pohledu na Dannyho mě ani nic jiného nenapadlo. Jenže já už dneska fakt na *nevinné vrahy* nevěřím,“ odvětil a oddechl si. Žádný vrah nebyl nevinný. Zajímavé byly snad pouze některé motivy, které ke zločinu vedly.

„A koho měl zamordovat?“ zeptal se, snad aby ubezpečil sám sebe, že touhle cestičkou nepůjde.

„Měl v Krásnicích ještě za *totáče* pověsit jednoho spoluvězně.“

To Arnoštovi stačilo. Vizitka jak vyšíta. Víc ani vědět nepotřeboval.

„K vrahům se vracet nebudu. To je pro mě jednou naprosto uzavřená kapitola. A jestli o nějakém ještě napíšu, tak jen když se ho podaří policajtům odhalit a dopadnout. Pak s největší chutí, ale takhle...“

Teď už neměl ze svého odmítnutí žádné výčitky. Vražda bude vraždou za každého režimu.

„No dobře, já tě přece do ničeho nenutím,“ odpověděl Valtucha, jako by mu to bylo úplně jedno. Arnošt poznal, že ho nenadchl. Objednal proto ještě jeden džbánec vína a oběma nalil.

„Já jen kdyby sis to rozmyslel, v pondělí jedu na otočku do Krásnic. Mohl bys jet se mnou, promluvit si s ním, podívat se do spisu...“

„Kruci, tobě na tom záleží, Jirko. Vábiš mě jak bájně Sirény ithackého krále Odyssea. Ale máš smůlu. V pondělí jedu na služební cestu do Vrancova.“

„A co tam máš tak veledůležitého?“ zeptal se Valtucha, jako by se jím nabízená kauza nedala ničím trumfnout. Arnošt si dal s odpovědí načas a napil se. Víno bylo dobré a příjemně klouzalo do krku.

„Jedu na pohřeb mladého Čenka Telváka.“

„To ti nezavidím,“ zamračil se Valtucha. Případ mladého Telváka nemohl přebít ani Daneš. „Chudák kluk, takovej mladej.“

Telvákova kauza tou dobou vládla všem médiím. Jednalo se o brutální vraždu sedmnáctiletého romského mladíka s velkýma očima a nevinnou tváří. Baseballovými páčkami ho utloukla skupina vrančovských číšníků. Politici se předháněli v odsudcích, které vyvrcholily prohlášením ministra pro menšiny, že je tak hluboce otřesen, že by sám chtěl mít tmavou pleť. Většinová společnost, soudě dle emotivních prohlášení politiků a mnohých intelektuálů, se měla stydět za svoji barvu pleti i styl života. Ani jejich jalové kecy však nic nezměnily na brutální povaze zločinu, který musel odsoudit snad každý slušný člověk.

„Nějaký Imro Telvák sedí u mě v Krásnicích,“ prohodil Valtucha, jako by se nechumelilo a napil se vína. Tvářil se, jako by jeho největší starostí bylo, zda nebude tento rok příliš velké sucho. Arnošta však nedostal.

„Milý Jiří, jak určitě víš, tak Telvák není mezi cikány tak neobvyklé příjmení,“ uštědřil mu lekci.

„To máš pravdu,“ souhlasil Valtucha, „ale tenhle je z Vrancova. Vážně. Pamatuji si to jenom proto, že se vrátil vlastně okamžitě po svém propuštění. A to seděl za loupežné přepadení. Teď přizabil tři lidi, než vůbec stačil dojít z nádraží domů. Byl ještě v podmínce.“

„Ach jo,“ povzdechl si Arnošt. Valtucha nikdy nevypouštěl *kachny*, a když něco řekl, sedělo to.

„Stále to může být jen pouhá shoda jmen. Nebo to může být nějaký vzdálený příbuzný. A jestli sedí už delší dobu, těžko by se asi našla nějaká souvislost s vraždou toho mladého.“

„Vždyť já nic neříkám,“ zamračil se Valtucha.

Pokud si dá ještě tři čtyři skleničky, hrozí, že s ním bude k nevydržení...

„A co tak podle tebe smrdí na té Dannyho vraždě?“ zeptal se Arnošt, aby uvolnil napětí. *Když se Valtucha vypovídá, nebude mít důvod být dotčený, myslel si.*

„Podle Dannyho to neměla být vražda, ale sebevražda,“ odpověděl Valtucha najednou ochotně a laskavě.

„Sebevražda?“ zopakoval Arnošt, kterému to znělo hodně divně.

„Jo a podle mě taky. Danny měl dostat trest za účast na sebevraždě,“ trval na svém tvrzení Valtucha.

To nebyla vražda, ale sebevražda! Taková blbost. Snad si nemyslí, že ho bazírování na slovíčkách zaujme? Spíš se mu ale vtírala otázka, proč na tom Valtuchovi tak záleželo. Přeci si nemohl myslet, že bude Arnošt psát o každém vězni, na nějž ho upozorní. V žádném případě by ale Valtucha neorodoval za někoho, kdo by si to alespoň trochu nezasloužil. Měl totiž až chorobně přehnaný smysl pro spravedlnost.

„To chceš říct, že pozoroval někoho, kdo v té chvíli páchal sebevraždou?“ ujasňoval si Arnošt štitivě. V tu chvíli mu dokonce přestalo chutnat víno, jen když si to představil. To vypadalo hodně *unapetlich*. Nedokázal se rozhodnout, co bylo krutější a snad i úchylnější. Jestli vražda, nebo nezúčastněné přihlížení sebevraždě. Zároveň si ale dovedl představit, že pro některé psychopaty to mohlo být příjemné zpestření dne.

„Jo, a to je přece velký rozdíl, to snad uznáš,“ přesvědčoval ho nemslysně Valtucha.

Co je to za člověka, který se klidně (nebo i neklidně) dívá na druhého, jak se právě zabíjí, a nehne ani prstem? To musí vyžadovat hodně tlustou hroší kůži.

„A kolik má už Daneš celkově odsezeno?“

„Něco málo přes dvacet let, nevím to přesně.“

Bagatelizování Dannyho trestu bylo úsměvné. Zvláště důraz na *něco málo přes dvacet let*. Jako by se jednalo o pár plátků ukrojeného sýra

navíc. Když viděl Dannyho naposledy, mohlo mu být přes čtyřicet let. Takže strávil takřka půlku života za mřížemi. Arnošt se neptal na délku jeho pobytu ve vězení nahodile. Už dávno věděl, že dlouhodobě odsouzení vykazují jisté psychopatické rysy. Výkon trestu snižuje práh jejich sociální citlivosti a nehne s nimi ani utrpení blízkého člověka, natož cizího.

O poměrech v Krásnicích se za socialistického zřízení vykládaly hodně drsné příběhy. Existovaly tu celé zástupy polykačů, kteří byli schopni spolknout i celý příbor. Ten jim pak museli chirurgicky odstranit. U chronických polykačů později vykonávali tento zákrok bez umrtvení. Ale ani to je neodradilo od dalšího polykání a šance dostat se aspoň na pár dnů do normálnější nemocnice, a tím i mimo Krásnice, jim stála za to. Někteří naprosto zoufalí, nebo naopak zcela otrlí vězni dokonce uvazovali na šňůrky čtyři háčky z tvrdého drátu. Ty pak obalili chlebem, spolkli je a provázek si nechali viset z úst. Počkali, až se jim chleba v žaludku stráví. Pak prudce trhli za šňůrky visející jim z úst. Rozervali si tak většinou část žaludku nebo jícen. Ale dostali se do vězeňské nemocnice. Chtělo to hodně silnou náтуру, vydržet krásnický socialistický režim. A Danny ho vydržel už víc než patnáct let.

„Já netvrdím, že je Danny rubensovský prdelatý andělíček,“ přiznával Valtucha. „Ani že za sebou nemá černou minulost. Jen říkám, že sedí za něco, co nejspíš neudělal.“

Danny byl zkrátka podle něj na první pohled sympaťák. Od takových lidí se však Arnošt od jisté doby hodlal držet co nejdál.

„A to takhle lustruješ všechny své odsouzené?“ rýpl si do něj.

„Vole,“ zhodnotil Valtucha krátce jeho otázku.

„Jestliže je ten tvůj Danny přesvědčený, že existují nové okolnosti týkající se jeho případu, měl by jeho advokát dát podnět na obnovu soudního řízení,“ odmítal Arnošt s odhodláním svoji účast v této kauze.

„Krucí, Arníe, neblbni!“ otočil se na něj Valtucha našťvaně. „Copak si myslíš, že má prachy na advokáty, když sedí tak dlouho a jen s malou přestávkou?“

„A ty si myslíš, že novinář má dělat práci za advokáta? Víš, kolik jsem dostával od podobných *drbanů* dopisů? Říkám vážně, děkuju, ale do toho nejdu.“

UMĚT VORAT S DRUHÝM

Přes víkend Valtuchu i Dannyho naprosto vytěsnil z hlavy. Měl zcela jiné *starosti*. Rozhodl se totiž, že o víkendu přiměje přítelkyni Pavlu, aby s ním zůstala celý den v posteli. Z vázy na stole čněla lata krásných orchidejí, v lednici se chladily dvě lahve bílého vína, v přihrádce pod nimi pak trůnilo naporcované upečené kuře a čerstvé jahody.

Všechno probíhalo podle plánu. Nedalo mu příliš práce přesvědčit Pavlu, aby se k němu vrátila do rozehráté postele. Arnošt byl na sebe hrdý, jak se mu to podařilo bezchybně naplánovat a všechno *měl* ve svých rukou. Jen s jednou maličkostí nepočítal. V nejlepším zazvonil telefon. *Krucinál, prokletý vynález*, vztekal se v duchu a proklínal se, že ho nevypnul. Pavla byla, co se týkalo telefonu, naprosto nekompromisní. I kdyby měla přijít o začínající orgasmus, musela ten ztracený přístroj vždycky vzít. Pakliže se s ní Arnošt nechtěl prát, nezbylo mu nic jiného než ji pustit.

Se zalíbením ji pozoroval, jak nahá telefonovala. Na prsou ještě měla zbytky rozmačkaných jahod, byla neskutečně sexy. Když se mu ale zdálo, že už hovoří moc dlouho, dělal na ni posunky, aby skončila a vrátila se k němu do postele. Místo zamilovaného pohledu či pobaveného úsměšku se ale k němu pohoršeně otočila zády a odpovídala do sluchátka s účastí: „Aha, aha, ano, ano, ano. To je strašné. Aha, aha...“ Nebylo těžké rozklíčovat totožnost toho *kazišuka*, s nímž tak dlouho a o ničem vydržela mluvit. To mohla být pouze její starší sestra Renata. Žádná další gesta či zábavná divadélka nemělo cenu předvádět. Teď se právě řešily neodkladné rodinné události.

Lehl si na záda a podíval se na hodinky, jak dlouho bude tentokrát jejich telefonát trvat. Po deseti minutách se zvedl a šel se ospr-

chovat. Veškerá intimní atmosféra byla v tahu. Když se vysprchoval, Pavla stále ještě telefonovala. Už to trvalo devatenáct minut a pětáctýřicet vteřin!

Renata měla syna Jonáše. Rozvedla se před jedenácti lety, když byly Jonášovi tři roky, a nyní v jeho čtrnácti ho vůbec nezvládala. Nebyl to hloupý kluk, ale občas měl úlety v chování, ostatně jako většina pubertáků. Někdy byl nepochopitelně citlivý a brečel u romantického filmu jako želva a za chvíli se na ulici serval do krve jako kuň. Arnošt žil s Pavlou dva roky a během té doby se seznámil jak s Renatou, tak s Jonášem. S ním si káplí do noty hned. Jonáš rád poslouchal jeho historky a zároveň se zdálo, že pro něj Arnošt představoval jedinou mužskou autoritu, kterou byl ochoten čas od času i respektovat.

Renata hned po rozvodu začala chodit s právníkem Viktorem Modřinkou (kterého všichni překřtili na *Vrabce*). Měl však jeden malinký nedostatek – byl ženatý, měl dvě děti, a jako by toho nebylo málo, byl ke všemu hrozný skrblík. Renata před svojí sestrou ani před synem nikdy netajila, že je její milenec ženatý. Arnoštovi ale dělalo potíže tvářit se na těch několika společných večerích s Renatou a Modřinkou, jako že je vlastně všechno v nejlepším pořádku. Modřinka se choval, jako by s Renatou patřili k sobě odjakživa. Na veřejnosti se líbali a dotýkali jako čerstvě zamilovaní, bez ohledu na to, jestli s nimi někdo byl. Arnoštovi se z toho dělalo zle, ale Modřinku to evidentně vůbec nevyvádělo z míry.

Jonáš se toho však naučil využívat. Jak se dostával do puberty, začal pocítovat partnera své matky jako soka, který mu zabírá místo v bytě. Jeho vzpoura začala tím, že mu sem tam něco drze odsekl. Modřinka to sice neřešil, ale později si na něj vždy chodil stěžovat Renatě. Ta si pak v následném (alespoň) čtvrt hodinovém telefonátu vylévala srdíčko sestře Pavle a prosila ji, jestli by Arnošt nemohl Jonášovi domluvit.

Bylo to takové divadélko s předem danými pravidly: Arnošt se po její prosbě zatvrdil, že nikomu domlouvat nepůjde. Jak měl klukovi domlouvat, když viděl, že ho Renata nechává vlčit a jediné, co ji zajímá, je *Vrabec*? Co mu měl vštěpovat do hlavy, když byl v podstatě na jeho straně? Pavla Arnoštovi vždy tolerovala pár minut odmlouvání a protestů, aby si nemyslel, že snad ztratil tvář. Pak ale dostal

nemilosrdné ultimátum. Buď půjde a Jonášovi domluví, anebo bude tichá domácnost...

Tentokrát ale musel Jonáš provést něco mimořádně vážného. Tak dlouhý telefonát už Arnošt dlouho nepamatoval. Raději ani nechtěl slyšet, co se zase stalo. Jako už mnohokrát předtím se zařekl, že nikam nepojede a nikomu domlouvat nebude.

„Tak tedy dobře. To víš, že jo. Hlavně se opatruj,“ zakončila Pavla telefonát a ztěžka odložila sluchátko, jako by vážilo nejméně tunu. Pak se podívala na Arnošta. Ten jejímu pohledu říkal *úpěnlivé zraky*, ale dělal, jako by ji neregistroval. Začala virtuální přetlačovaná, kdo s koho. Pavla však v pohledech nepokračovala. Povzdechla si a šla se také osprchovat.

Deset deka jahod je v čudu, odhadoval Arnošt a byl našťvaný na Renatu. Sáhł do ledničky a vyndal si pečené kuřecí stehno. I když bylo studené, krásně vonělo, až se mu sbíhaly sliny. Pavla nenáviděla, když jedl, aniž si vzal talířek a příbor. Arnošt držel kuřecí stehno v ruce a s chutí se do něj zakousl, jako ten barbar. Normálně by ho čekala Pavlina výčitka, ale jestliže má Jonáš opravdu velký problém, přejde Pavla jeho *přestupek* mlčením. Arnošt se znovu s chutí zakousl do masa. Bylo fakt skvělé.

Pavla přišla z koupelny oblečená, a jak správně předpokládal, velkoryse přešla jeho *zvířecí způsoby* mlčením. Dokonce se ani netvářila otráveně. Jiný by se možná radoval, ale Arnošt byl v pohotovosti. *No nazdar, to má Jonáš průser jak mraky!*

Pavla si sedla ke stolu naproti němu. Prstem začala seškrabávat neexistující kaňku a sem tam se na něj vážně podívala. Při tom hluboce a významně mlčela.

„Tak copak váš mladej zase vyvedl,“ nevydržel Arnošt dlouho její pohled. Kdyby se nezeptal, asi by se rozesmál, což v dané situaci nebylo vůbec vhodné.

„Ani se neptej,“ odpověděla zlomeně.

Podobné odpovědi ho vytáčely k nepřičetnosti. Na první pohled bylo jasné, že se potřebovala vypovídat, a když jí dal šanci, odpoví: *ani se neptej*. Takhle se debaty nezačínají. Z toho by se jeden zcvoknul.

„Tak se nebudu ptát,“ opáčil bezstarostně v naději, že ho tentokrát lotroviny jejího synovce minou. Znovu se zakousl do šťavnatého stehna

a rozhlížel se po ovladači, aby si mohl pustit televizi. Ten však nebyl na stolku, ale ležel na televizi. Pavla ihned uhodla, co chce Arnošt udělat. Rázně mu proto dala na srozuměnou, že televize se nyní pouštět nebude.

„Arnošte, bylo by potřeba dojet k Renatě,“ pronesla hodně naléhavě a bylo poznat, jak se přemáhá, aby mu z duše nevynadala za jeho stravovací způsoby.

„A proč by bylo třeba dojet k Renatě? Vždyť jsem se nesměl ani na nic zeptat,“ předstíral udiveného Arnošt.

„Arnošte, já tě moc prosím, nebuď demagog. Dobře víš, jak jsem to předtím myslela.“ Netušil ani omylem, co se jí honí hlavou teď, natož předtím.

„Pavlo, tohle přece nejde...,“ začal rozhořčeně.

„Arnošte, já tě vážně moc prosím...,“ přerušila ho rezolutně. Byla drobné postavy, ale když si něco usmyslela, bylo marné jí vzdorovat. Jestliže během hovoru použila formulaci *já tě moc prosím*, byl obvykle čas zapomenout na své odhodlání a hodit ručník do ringu. Arnošt nechtěl přiznat porážku, ale přesto zvolil smířlivý tón: „Chápu, mladýho je zas potřeba dát do latě.“

Pavla souhlasně přikývla. Byla ráda, že ji hned pochopil. Jenže on nečekaně zaútočil: „Ale proč ho nesrovná jeho vlastní otec?“

„Ten by ho zabil, je to primitiv,“ odmítla trpělivě Pavla. Arnošt však odmítal přistoupit na její logiku. Proč měl z celé jejich rodiny neustále jen on doplácet na Jonášovy průšvihy?

„Tak ať se angažuje *Vrabec v hrsti*. Udělal si paralelní rodinku, tak ať si vychutnává i odvrácenou tvář domácího štěstí. Užít si sex a o zbytek se nestarat by dokázal každý,“ nevzdával se.

„Jsi snad zabeďněnej?“ vyjela po něm tentokrát už nervózně Pavla. Jen ztráceli čas. „Dobře víš, že *Vrabec* je nepoužitelný.“

„Tak proč ho tvá sestra používá?“ zakontroval, ale už věděl, že prohrává. Zatím doufal, že je to jen na body. „Já tvému synovci nemůžu donekonečna dělat tu Herodesa, tu zas laskavého strýčka Jedličku. Jednou se z toho zblázníme všichni, Pavlo.“

„Snad od tebe nechci zas tak moc,“ otočila nešťastně oči k nebi. „Copak je tak těžké pochopit, že Renata potřebuje pomoc? Je chudák rozvedená. Kromě nás nikoho nemá.“

To byl nečistý úder. Proč by Arnošt měl vyžírat všechny Renatiny životní omyly, v nichž si snad i libovala? S jedním primitivem se rozvedla, aby si vzápětí druhého nabrnkla. Vy ostatní se starejte, jsem rozvedená chudinka. Vy ostatní se klidně postavte na hlavu, ale hlavně pomáhejte, když to já potřebuji. A jestli máte jiný program, tak si ho přesuňte nebo nejlíp úplně zrušte, protože já jsem ubohá, rozvedená samoživitelka. Jednoduché a fungující.

„A co vaši?“ neházel flintu do žita. Bylo od něj rovněž nesportovní, leč pochopitelné, přehrávat problém na jiné. I prarodiče jsou příbuznými. „Váš táta by ve svém věku mohl klidně skály lámat. Proč si tedy nevezme vnoučka do parády? Je to jeho krev!“

Pavla se na něj podívala, jako by spadl z Měsíce.

„Arnošte, dobře víš, že naše by porazil jen zlomek Jonášových lum-páren. Víš přece, jak na něm naše máma visí. Přestaň už konečně diskutovat a obleč se, ať vyjedeme,“ utnula nekompromisně debatu.

Měl poslední šanci se zašprajcnout. Ale ani Pavla se nezdála být ochotná ustoupit. Když šlo o její sestru, byla naprosto nekritická. Riskoval tak hodně ostrou hádku a minimálně čtrnáct dnů tiché domácnosti. A protože tichá domácnost zahrnovala i embargo na sex, rozhodl se kapitulovat. Nespokojeně odhodil okousané stehno na ubrousek na stole. Neochotně vstal, začal se oblékat a při tom si ulevoval, aby to nevypadalo, že se vzdal naprosto bez boje: „Jasně. Jonášův otec je násilnický primitiv a *Vrabec v hrsti* se smí používat jen v posteli. Vaši se nesmějí rozčilovat. Ještě štěstí, že jsem tu já, starý vůl, který s tím grázlíkem nemá nic společného. Ale už nikoho nezajímá, jestli toho lumpa chci vychovávat.“

Během svého nespokojeného monologu se dooblékl.

Místo toho, aby se s ním Pavla pustila do polemiky, počkala, až se svými nářky skončí, a pak starostlivě řekla: „To jsi celý ty, Arnošte. Ani sis neutřel masné ruce od kuřete, takže sis zašpinil triko i kalhoty.“

Arnošt se na sebe provinile podíval a veškerý vzdor byl ten tam. Měla pravdu. Na světlých džínách i na triku byly patrné masné skvrny od jeho prstů.

„Ale já se na tebe nezlobím. Až se vrátíme, hodím to do pračky,“ dodala velkoryse s porozuměním, a dokonce se na něj usmála. „Tak pojď, ať už je to za námi.“

Na to se nedalo nijak reagovat. Zase byl za blbce. Raději mlčel a v duchu se zalekl, jak s ním Pavla dokáže dokonale vorat...

Renata neměla nijak velký byt. Malinká kuchyňka a dva menší pokojíky, z nichž jeden byl Jonášův a druhý fungoval jako obývací a zároveň i jako Renatina ložnice. Vzduch tu byl vyloženě nabit částicemi vzájemné antipatie a nálada by se dala porcovat. Renata usedavě štkala u sebe v obývací a Jonáš vzdorovitě setrval zavřený ve svém pokoji. Ani je nešel přivítat jako jindy. Pavla začala utěšovat sestru, která jen mezi pláčem dokolečka opakovala: „Co jsem komu udělala? Co jsem komu jen udělala? Tohle je přece na jednoho člověka moc!“

„Co ten tvůj gangster vyvedl tak nehorázného?“ prohodil Arnošt. Místní stísněná atmosféra mu lezla na nervy. Doufal, že by se Renata mohla aspoň pousmát. Jenže docílil pravého opaku. Možná mu chtěla odpovědět, ale opět ji přemohl záchvat pláče. Pavla sjela Arnošta nelitostným pohledem.

Co tady dělám, ptal se otráveně sám sebe. Kašpara!

Raději zanechal ženské svému osudu a zamířil k Jonášově pokoji. Před dveřmi se zastavil a zaváhal. Měl by zaklepat? Začíná už být přece jen dospělý a měl by mít právo na respektování svého soukromí... *Žádná práva nemá, když se chová jak zločinec*, zavrhl hned vzápětí Arnošt svoji myšlenku a s rázností generála na penzi vstoupil do pokojíčku. Mladý pán ležel oblečený na ustlané posteli a útrpně se díval do jednoho místa na stropě. Ani se po něm neohlédl.

To bude paráda, jásal v duchu Arnošt.

„Nazdar zločinče,“ pozdravil ho a dal si obzvlášť záležet na tom, aby bylo slyšet, že to myslí s nadsázkou.

„Trestný komando dorazilo, to je fakt boží!“ ulevil si puberták znechuceně a bylo na něm vidět, že kdyby byl na ulici, snad by si i odplivnul.

To sice zasloužilo facku, ale Arnošt se ovládl. *Hajzl jeden rozmazlenej*, zanađával v duchu. Přisunul k posteli židli od pracovního stolu a posadil se.

„I já tě rád vidím, Jonáši. Jeli jsme kolem a řekli jsme si s Pavlou, že se zastavíme,“ pokoušel se zapříst hovor.

„Myslíš si, že jsem úplně blbej?“ odvětil Jonáš znechuceně na půl pusy, aniž změnil polohu. Vypadalo to, jako by mluvil do stropu. „Komu to chceš hustit? Máma na mě zas práskala, co?“

V tu chvíli už moc nechybělo, aby se Jonáš stal obětí hrubého násilí. Arnoštova míra trpělivosti totiž právě přetekla.

„Koukej si sednout, když s tebou mluvím, nebo ti pomůžu, fracku jeden!“

To na Jonáše zabralo. Párkrát už od Arnošta pohlavek slízl. Neochotně se posadil, ale díval si mimo Arnošta, jako by tam ani nebyl.

„A dívej se mi do očí!“ vyžadoval Arnošt, ale cítil, že vypadá směšně, jako Funès, když totéž vyžadoval po svých četnících. Jonáš neochotně otočil hlavu.

„A teď vyklop, cos vyvedl!“ Arnošta neskutečně svrběla ruka. Jeho táta vždycky v podobných chvílích říkal: „Žádnej neví, co je láska, dokud otec nenapráska!“ A to tomu pubertákovi chybělo jako sůl. Ale stromek se má ohýbat, dokud je mladý. Teď už by to zřejmě bylo jen zbytečné otloukání si rukou o cizí potomky.

„Dozvim se konečně, cos provedl?“ houkl na něj.

„Fakt nic moc. Máma všechno zveličuje,“ kroutil se Jonáš dotčeně.

„To asi těžko, když bulí a je nešťastná jako šafářův dvoreček. Přiznej se, nebo použiju výslech třetího stupně,“ varoval ho Arnošt.

„Normálně jsme koukali na *bobra*... Jenom tak trochu,“ dodal nejistě.

„Na *bobra*?“ žasl Arnošt.

„Vážně na *bobra*?“ nezdálo se mu, že by se kvůli přírodovědnému zájmu děly takovéhle manévry. Stejně tak mu nesedělo Jonášovo téměř zbabělé ujištění na konci, že *jenom tak trochu*. Pro jistotu se zeptal: „A kde jste se dívali na *toho bobra*?“

„Tady. U nás v bytě,“ špitl Jonáš.

„A můžeš mi vysvětlit, na *jakýho bobra* jste se dívali?“ zeptal se v neblahé předtuše Arnošt.

„No, Jana od nás ze třídy nám občas ukáže *bobra*,“ sdělil Jonáš tónem, který dával najevo, že kvůli takové hlouposti se za ním nemuseli obtěžovat a už vůbec ho nemuseli vyslýchat jako nějakého zločince.

„To se jako tady před vámi svlíkne?“ žasl Arnošt, kterému konečně došlo, o jakého *bobra* se jednalo.

„No jo. Svlíkne se. Ty jsi snad nikdy nic takovýho nezažil?“ podíval se Jonáš.

Jistěže Arnošt něco podobného zažil. V osmé třídě chodil do turistického oddílu, kde měli kamarádku přezdívanou Kalimero. Ta jim poskytovala podobné výhledy. Jen s tím rozdílem, že to nedělala veřejně. Pozvat ji k někomu domů, aby jim tam předvedla striptýz, to teda neudělali. Na to jim chyběla odvaha a styděli se.

Arnošt měl pro Jonáše pochopení. Chuť zahrát si s holkama na doktora určitý věk přináší a on se do něj zkrátka dostával, to bylo neoddiskutovatelné. Dělat z toho aféru mu přišlo hodně zveličené. Za to by ho nikdo neměl nijak přísně trestat. Spíš šlo o to si s ním rozumně popovídat a poradit mu, ať to příště dělají opatrněji, aby je při tom někdo nenachytal.

„Ne, nic podobného jsem nezažil,“ zapřel Arnošt nehrdinsky svoji zkušenost a namlouval si, že to dělá z čistě výchovných důvodů. „Já jsem dospíval ještě *za komančů* a tehdy nic takovýho nebylo.“

Za tu zbabělou a průhlednou lež mu Jonáš věnoval další z deklasujících pohledů.

„No jo, tak se hoď do klidu a nevosyp se,“ odpověděl přezíravě Jonáš, že byl znovu zralý na pár facek. Ale Arnošt své násilnické choutky zaplašil, zajímalo ho něco jiného.

„A to sem ta Jana, nebo jak se jmenuje, jen tak přijde a svlíkne se?“ vyzvídal. Byl na vážkách, jestli jejich pubertální voyerství nebylo zajímavější a romantičtější, nebo jestli to teď chlapci nemají komfortnější.

„No. Normálně přijde a svlíkne se,“ přitakal Jonáš. Mluvil už uvolněně.

„Tomu říkám komplet servis,“ ujelo Arnoštovi uznale.

Jenže v tom se od dveří ozval hysterický výkřik Renaty, která byla zvědavá, jak je jejímu synovi promlouváno do duše, a tak se do pokojíku příkradla jako myšička.

„Tak normálně? A proč jsi tedy, Jonáši, držel v ruce ten sekáček na maso?!“

Asi je ta holka pěkná kost, napadlo Arnošta, ale radši si to nechal pro sebe.

Jonáš zkrátka občas fungoval jako stoprocentní antikoncepce...

Arnošt zaparkoval před vrancovským nádražím. Ještě teď mu drnčelo v hlavě, jak po zbytek soboty hučel do Jonáše smysluplná moudra. Alespoň o tom byl přesvědčen. Chvillemi měl pocit, že mluví s mimozemšťanem. Občas ale probleskovaly momenty, kdy se zdálo, že kluk nejen naslouchá, ale i uvažuje o tom, co mu Arnošt říká. Většinou se však Jonáš tvářil podobně nepřítomně jako svatý Šebestián z obrazu El Greca. Ač mu z těla trčelo několik šípů, nekřivil obličej bolestí, vypadal spíš, jako že ho to silně nudí.

Do pohřbu Čenka Telváka zbývaly tři hodiny. Na sedadle pro spolujezdce se probudil fotograf Ivan Grobner.

„To tady budeme voxidovat?“ zeptal se nespokojeně, když se podíval na hodinky a protáhl se. Na rozdíl od jiných fotografů byl velice nesamostatný. Co mu redaktor výslovně neurčil, to nevyfotil. Neměl ani čich na dramatické situace a mnohé mu doslova proklouzly mezi prsty. Ale když už něco vyblejskl, stálo to za to. Grobner byl navíc proslulý tím, že neustále vyprávěl příhody a zážitky bez ohledu, zda o ně ostatní měli zájem. Arnošt vůbec nebyl odvázaný z toho, že mu ho šéfredaktor přidělil a nenechal ho fotit samotného. Naštěstí celou cestu z Prahy do Vrancova prospal, takže jeho společnost byla snesitelná.

Z nádraží vyšla skupina asi patnácti cikánů, všichni v černém. Muži měli na hlavách klobouky, některým ženám kryly obličej smuteční závoje a v rukou držely rudé karafiáty. Muži třímali věnce. Jedna stařena, aby nikdo nemohl pochybovat o důvodu jejich příjezdu, nesla na své hrudi velkou fotografii Čenka Telváka. Kluk jako panna, jak se také dřív říkalo. Na té fotce měl neuvěřitelně krásný obličej s až průzračnými očima. Kdyby Arnošt nevěděl, o koho se jedná, mohl by si ho splést s nějakým nakaširovaným světcem.

Byl to nevšední průvod vyznačující se nesmírnou důstojností.

„Foť. Jestli nebudeš mít tu ženskou s tou Telvákovou fotkou, tak tě nakopu,“ vyzval přívětivě Arnošt kolegu. Ten už stácel okénko a musel ho v duchu pochválit, jak šikovně zaparkoval.

Byla to úchvatná kompozice. Vpředu žena s truchlícím obličejem a fotkou zavražděného, za ní pak ostatní se smutkem a hněvem ve tvářích. Kdyby si je Grobner chtěl naaranžovat, určitě by mu

takhle úžasně nepostáli a neměli by tolik emocí ve tvářích. Spoušť fotoaparátu párkrát zacvakala a pak Grobner přístroj uklidil zpět do tašky.

„Víc toho fotit nebudeš?“ divil se Arnošt.

„Na co?“ ozval se neochotně Grobner.

„Abys mi mohl dát na výběr, vole.“

„Jen se neboj, určitě si vybereš,“ ubezpečoval ho Grobner.

Stranou od nádraží stál starý tělnatý cikán v drahém kabátě z velbloudí srsti. Na krku měl těžké zlaté řetězy a na prstech velké zlaté prsteny. Jakmile si ho skupinka všimla, hned k němu zamířila. Mezi svými měl nesmírnou úctu. Ženy se zastavily v uctivé vzdálenosti, sklopily oči a vřeštivě se rozbřečely. Tři z mužů měli to privilegium, že ho směli obejmout. Ostatní statečně zamačkávali slzy a bojovně zatínali pěsti. Muž v kabátě jim ukázal rukou k nedalekému hřbitovu a skupina se tam poslušně vydala. Jako stádo ovcí.

„Ty vole,“ štouchl Grobner do Arnošta, „To bude jejich vajda.“

„A podle čeho tak soudíš?“ pochyboval Arnošt. Viděl spoustu cikánů ověšených zlatem, ale vajdové to nebyli.

„Oni jsou vždycky důležití jako hovno v řezance,“ spustil bez varování Grobner. „Jednou, ještě před listopadem jsem fotil pohřeb vajdy v Ostravě. Tos měl vidět, kamaráde. Sjeli se tam cikáni snad z celých Čech. Vajda ležel v otevřený rakvi. Každěj, kdo byl na pohřbu, musel políbit nebožtíkovi ruku – a že se fronta pozůstalých táhla nějakých sto metrů ven ze hřbitova. Jako my bysme mu dali kytku, oni ale do tý rakve házeli stovky, pětistovky a tisíce. A když někdo neměl prachy, hodil tam zlatý prsten nebo řetízek. Tos nikdy nezažil a asi už nezažiješ. Tak nepředstavitelný bohatství to bylo. Když pak zatloukali víko rakve, všichni strašně kvíleli, že se to poslouchat nedalo. Určitě je přepadla lítost kvůli těm penězům a cennostem, co dali nebožtíkovi do rakve. A představ si, druhej den ráno šla vdova zkontrolovat, jestli správně osadili náhrobek, a čekal ji šok. Hrob byl vykopanej a na hlíně ležel nebožtík vyhozenej z rakve. A nikde ani halíř. Všechno vysbíraný do poslední koruny, jako by to někdo vyluxoval. Rozumíš? Nezbylo tam ani ň,“ vyprávěl Grobner velice sugestivně.

„A víš, koho z tý krádeže podezírali, Arnošte?“

Když se tak ptal, bylo to jasné jak facta.

„Tebe, Ivane. Určitě tebe,“ odpověděl s přehledem Sherlocka Holmese.

„A víš proč, ty prozíravý?“

„Protože vypadáš jako lump a gauner?“ napadlo Arnošta.

„Samá voda, nedovtip,“ odbyl ho Grobner. Předešlá poznámka se ho vůbec nedotkla. „Protože jsem tam byl jedinej bílej a fotil jsem to. Vůbec ani na chvíli nepřipustili, že by vykradl a znesvětil vajdův hrob někdo od nich. Nějak se domákli, kde mám ateliér, a porozhlédli se tam. Ještě štěstí, že jsem tenkrát měl nějakou práci v Polsku. Neukradli mi pravda vůbec nic, ale mohl jsem si tam po jejich návštěvě zřídit tak akorát sklad palivového dřeva.“

Další tři měsíce jsem pak vždycky třikrát objížděl trabantem blok, kde bydlím, abych zjistil, jestli tam náhodou není zaparkovaný nějaký podezřelý auto. A tak jsem auto nechával asi dvě stě metrů od domu, nosil jsem čepici s kšiltem naraženou do čela a černý brejle, že mě nepoznala ani sousedka. Tak jsem z nich měl nahnáno...“

„A tys to vážně neukradl?“ utahoval si z něj Arnošt.

„Budeš se divit, ale bohužel ne. To bych s tebou netvrdl v tomhle pánembohem opuštěném zapadákově.“

„A přišlo se na to, kdo tu rakev vyčóroval?“

„Policajti nepřišli na nic,“ odpověděl Grobner. „A jestli cikáni dokázali odhalit toho lapku mezi sebou, to se nikdo nedoví. Je jich tolik, že když jich pár zmizí, žádný rozruch to nevyvolá. Těžko vyvracet, že Dežo nejel za bratrancem na Slovensko a už tam zůstal.“

„Když jsi to tedy neštípl, tak koukej fotit. Přijela ti další delegace,“ vybídl ho Arnošt a byl rád, že kolega aspoň na chvíli zmlkne.

Pohřeb byl velkolepý. Telváka nesli v bílé rakvi nejbližší příbuzní, mezi nimiž byl i starý cikán z nádraží. Hřbitov byl lidmi našlapaný k prasknutí. Pomalu tam nebylo k hnutí. Tísnilo se tu několik stovek cikánů a hrstka bílých. Ti většinou patřili k médiím nebo k ministerské delegaci. Kapela hrála nějakou tklivou píseň. Většina cikánů vzrušeně brečela a vzájemně si padali do náručí, jako by spolu se slzami odtékaly i jejich fyzické síly. Kolem Telvákovy bílé rakve, na níž ležel jeho velký portrét, stála čestná stráž šesti mužů.

Arnošt dal fotografovi pokyn, aby dělal žánrové snímky, a opatrně, aby nerušil pozůstalé a truchlící hosty, procházel mezi nimi. Nedalo mu to, aby se občas nepodíval na Čenkovu fotku na rakvi. Ty jeho zcela nevinné a upřímné oči jako by křičely do světa o neskutečné brutalitě a zcela nesmyslné smrti mladého člověka končícího svoji životní pouť, aniž po sobě stihl zanechat nějaký hmatatelný otisk. Jeho oči byly výmluvnější než servilní a sebemrškačský projev ministra i než přehnaně emoční a místy i agresivní proslov šéfa Romské občanské iniciativy, který se netajil tím, že si *nenechají líbit novodobou genocidu a vezmou spravedlnost do svých rukou*.

Kdyby udělali ten portrét větší a bez trapných proslovů by jen hrála kapela, každý by pochopil úděsnost okamžiku. Ale oba mluvčí potřebovali být slyšeni a viděni před kamerami a objektivy fotoaparátů.

Ačkoliv se veškerá pozornost upírala k vykopanému hrobu, na němž stála bílá rakev, Arnošt cítil, že ho někdo pozoruje. Zastavil se za jedním náhrobkem a hledal obličej toho, kdo se o něj zajímal. Prohlédl si mnoho smutných a truchlících tváří, ale žádná z nich o něj nejevila zájem. *Asi jsem si to jenom vsugeroval*, myslel si a otočil se k rakvi. V ten moment se ale jeho pohled střetl s člověkem, který z něj nespouštěl oči. Byl to onen starý cikán v kabátě z velbloudí srsti. Po tváři mu stékalo několik slz. Stálo ho velké úsilí, aby se nerozplakal naplno.

Největší průchod emocí však nastal při spouštění rakve do hrobu. Všichni si uvědomovali definitivní konečnost života a triumf majestátnosti smrti, beroucí jim blízkého a milovaného člena rodiny. Za chvíli zasypou rakev hlínou a kromě bolesti v srdci, náhrobku a vzpomínek tu po člověku nezůstane nic. Smuteční hosté štkali, až jejich nárek hraničil s hysterií. Tak vehementně se tlačili k hrobu, že se chlapi, kteří ještě před chvílí drželi čestnou stráž, museli zapřít, aby nepopadali do vykopané jámy.

Na to už neměl Arnošt žaludek. Uvědomil si, že Čeněk Telvák, kterého právě pochovávali, byl o polovinu mladší než on sám. Hrozná představa. Nechtěl si připouštět podobné myšlenky a raději se vydal před hřbitov. Grobner fotky (snad) udělá, a kdyby se něco semlelo (tedy, kdyby ministr nebo jiný význačný host zahučel do hrobu), dá

mu nějakým způsobem echo. Jinak se nezdálo, že by nějaká událost mohla narušit důstojný ráz pohřbu.

Arnošta zajímalo, proč došlo k takové tragédii. Ve Vrancově se skiní nevyskytovali. Potvrdila mu to policejní tisková mluvčí. Rasově motivovaný čin tu za poslední roky nevyšetřovali. Měl sice pokušení zeptat se, zda Imrich Telvák, sedící toho času v Krásnicích a mlátící lidi jen tak namátkou bez rasových předsudků, jak ho informoval Val-tucha, byl Čeněkův příbuzný. Ale nezdálo se mu to vzhledem k závažnosti situace úplně vhodné.

Co se tady stalo, že to muselo skončit smrtí? I na to se zeptal policejní mluvčí, která byla na informace skoupá a odpálkovala ho (a nejen jeho) frází, že vyšetřování je na začátku, a proto nebudou sdělovat žádné další podrobnosti. Přitom vrahy, čtveřici místních číšníků, odhalili za dva dny a s velkou pompou to vytroubili do (mediálního) světa. Zatýkáni pinglů členy zásahové jednotky viděl Arnošt v televizi. Byli to takoví nevyrostlí sušinkové kolem pětačtyřicítiky. Proto asi museli být čtyři...

Arnošt došel k autu, odemkl si a sedl si dovnitř.

„Buď rád, žes vypadl,“ popisoval pohřební mumraj Grobner a halsil na celé kolo, jak měl ve zvyku.

„Ženské ječely a střídavě omdlívaly, chlapi zas brečeli jako malí kluci. Jen Čeněkův dědeček tam stál jako skála. A mimochodem je, jak jsem tě upozorňoval, jejich vajda, víš?“ vybafl triumfálně na Arnošta.

„A odkud to mám vědět?“ odvětil Arnošt jízlivě. „Na parte to nebylo, četka to nevydala a na hřbitovní zeď to taky nikdo nenapsal.“

„No, no,“ ohradil se Grobner dotčeně. „Jeden si tady třepí hubu, abys měl nejčerstvější informace, a milostpánovi to nestačí.“

„Stačí, Ivane. Ale pro jistotu mi řekni, od koho víš, že Telvákův dědeček je místní vajda?“ ověřoval si Arnošt.

„No dovol,“ dotkly se Grobnera jeho pochybnosti. „Jsem novinář, ne?“

Arnoštovo mlčení a nedůvěřivý pohled byly dostatečně výmluvné.

„Řekl mi to fotograf z *Lidovek*,“ přiznal Grobner. „My fotografové spolu držíme. Ne jako vy novináři, co si tutláte informace nejen před kolegy, ale málem i sami před sebou.“